

ONTWERPBESLUIT SARSVEN EN DE BANEN

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op artikel 10a van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Sarsven en De Banen**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)
 - H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*
 - H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met bentische *Chara* spp. vegetaties.
3. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende soorten opgenomen in bijlage II van Richtlijn 92/43/EEG (prioritaire soorten aangeduid met een sterretje):
 - H1831 Drijvende waterweegbree

Artikel 2

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, gaat tevens vergezeld van een nota van toelichting, welke deel uitmaakt van dit besluit.
2. De in artikel 1 bedoelde speciale beschermingszone vormt het Natura2000-gebied **Sarsven en De Banen**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid van de Natuurbeschermingswet 1998, is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 3

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging Zuid van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Keizergracht 5, 5611 GB EINDHOVEN. Terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt, en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>. Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de terinzagelegging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen bij de aanwijzing als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen van inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrichtlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Sarsven en De Banen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Het aangewezen gebied vormt het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrichtlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura2000-gebied, welke inmiddels is komen te vervallen of bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZING HABITATRICHTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Sarsven en De Banen aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (verder aangeduid als "Habitatrichtlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Sarsven en De Banen" en onder nummer NL 2003043 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

Dit Habitatrichtlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura2000-gebied Sarsven en De Banen (landelijk gebiedsnummer 146). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt bij aanwijzing als speciale beschermingszone onder artikel 10a de status van de hieronder opgesomde natuurmonumenten¹. In dergelijke gevallen heeft de

¹ Beschermd en staatsnatuurmonumenten zijn in de periode 1968-98 aangewezen op grond van respectievelijk artikel 7 en 21 van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, nr. 572)

instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura2000-gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Sarsven en De Banen is aangewezen op 8 mei 1979 (besluitnummer , Stcrt. 1979, nr. 112).

Het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen ligt in de provincie Limburg en behoort tot het grondgebied van de gemeente Nederweert.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het is een Peelrestant. Gezoned en in mozaïek met elkaar komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De vennen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden.

Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenterras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van vennen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Sarsven en De Banen behoort tot het Natura2000-landschap 'Hogere Zandgronden'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Sarsven en De Banen is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.²

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Op hoofdlijnen bestaat het Natura2000-gebied uit het complex van vennen en zowel natte als droge graslanden ten zuidoosten van Eind. Het Natura2000-gebied grenst in het westen deels aan de weg Houtsberg. Enkele graslanden bevinden zich ten westen van deze weg. Naast beide vennen Sarsven en De Banen behoort ook het deelgebied Vlakwater tot het Natura2000-gebied.

² Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 156 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4). Het voormalig beschermd natuurmonument Sarsven en De Banen met een omvang van 112 ha valt in het geheel binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrictlijngebied valt.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea toegelicht. De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is aan de noordoostzijde met enkele percelen 'nieuwe natuur' uitgebreid wegens daar aanwezige herstel mogelijkheden voor de zeer zwak gebufferde vennen (H3110) en de zwak gebufferde vennen (H3130) waarvoor het gebied is aangemeld. Beide typen staan sterk onder druk. Herstel op landschapsschaal is een belangrijke opgave voor deze habitattypen

3.4 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrictlijngebied, Vogelrichtlijngebied en van de (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. In voorkomende gevallen zijn op de kaart ook aangrenzende Natura2000-gebieden aangegeven. Aan de indicatief aangeduide begrenzing van deze gebieden kunnen geen rechten worden ontleend (voor de begrenzing van deze gebieden wordt verwezen naar de kaarten van de betreffende aangewezen of aangemelde gebieden).

Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- **Bebouwing** betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. **Gebouw:** elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. **Bouwwerk:** elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- **Erven** zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- **Tuinen** zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen

zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.

- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip “instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrichtlijn worden bij aanwijzing als Habitatrichtlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld,

waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting De Banen is een belangrijk gebied voor het habitatype zeer zwakgebufferde vennen. Dit habitatype komt hier voor in mozaiek met begroeiingen van het habitatype H3130 zwakgebufferde vennen. De laatste zijn wat meer gebonden aan ondieper water en de oeverzone. Mede gezien de zeldzaamheid van het habitatype en zijn landelijke staat van instandhouding (zeer ongunstig) dient de focus in het rictlijngebied Sarsven en de Banen op het habitatype zeer zwakgebufferde vennen te liggen. Er zijn mogelijkheden voor verbetering in het Sarsven en uitbreiding in de Banen.

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*

Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting Het habitatype zwakgebufferde vennen, dat landelijk in een matig ongunstige staat van instandhouding verkeert, komt hier voor in de vorm van een aantal verschillende plantengemeenschappen. Uitbreiding van de oppervlakte wordt nagestreefd waardoor het gebied in de toekomst een zeer grote bijdrage levert aan het landelijke doel.

H3140 Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype kranswierwateren komt in de Banen lokaal voor als associatie van doorschijnend glanswier, één van de zeldzaamste kranswiergemeenschappen van ons land.

4.4 Habitatrichtlijn: soorten (bijlage II)

H1831 Drijvende waterweegbree

Doel Behoud omvang en kwaliteit biotoop voor behoud populatie.

Toelichting De populatie drijvende waterweegbree in de Banen draagt in belangrijke mate bij aan de populatie in de zandgebieden van Noord-Brabant en Midden-Limburg, het verspreidingsgebied met de grootste bijdrage voor deze soort in ons land.

4.5 Beschermd natuurmonumenten

Het Natura2000-gebied Sarsven en De Banen omvat een beschermd natuurmonument, namelijk Sarsven en De Banen (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de “oude doelen”). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. Het van rechtswege vervallen besluit is ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage A).

Kenmerk
NLB/N-34832

RIJSWIJK (ZH)
8 MEI 1979

DE STAATSSECRETARIS VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Overwegende, dat het gebied, bekend onder de naam "Sarsven en De Banen" en gelegen in de gemeente Nederweert, voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument gelegen is in een van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het Midenterras van de Maas;

dat plaatselijk, variërend in diepte, moerasveen voorkomt;

dat deze variatie in geomorfologische en bodemkundige eigenschappen tezamen met de variatie in de grondwaterstand en het gehalte aan voedingsstoffen van bodem en water heeft geleid tot een grote verscheidenheid in milieuomstandigheden met de daarmee samenhangende rijkdom aan levensgemeenschappen;

dat het natuurmonument bestaat uit een samenstel van vennen, struweel, broekbos en zowel natte als drogere graslanden;

dat in samenhang met het voorgaande in het natuurmonument een groot aantal plantengemeenschappen wordt aangetroffen;

dat de in het natuurmonument aangetroffen plantengemeenschappen merendeels wijzen op matig voedselrijke milieuomstandigheden, terwijl plaatselijk soorten worden aangetroffen die kenmerkend zijn voor een voedselarm milieu dat oorspronkelijk een veel grotere oppervlakte van het natuurmonument besloeg;

dat verschillende in het natuurmonument aanwezige plantengemeenschappen en plantesoorten minder algemeen tot zeldzaam zijn;

dat het natuurmonument fungeert als broed- en pleisterplaats voor een groot aantal vogelsoorten, waaronder minder algemene en zeldzame soorten;

dat het natuurmonument door zijn hiervoren genoemde bodemkundige, geomorfologische en biologische kenmerken van grote natuurwetenschappelijke betekenis is;

dat het natuurmonument door zijn gevarieerde opbouw en samenhang met het omringende landschap uit een oogpunt van natuurschoon van grote betekenis is;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen de biologische waarden, de geomorfologische structuur en de opbouw van het bodemprofiel, maar ook de kwaliteit van het water en de voor de fauna noodzakelijke rust;

Overwegende ten slotte, dat de bescherming van dit natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 9 mei 1978, nr. NLB/N-28449, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het gebied, bekend onder de naam "Sarsven en De Banen";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Limburg ingezonden en van hun beschouwingen vergezeldde brief, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied, bekend onder de naam "Sarsven en De Banen", gelegen in de gemeente Nederweert, voor zover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Nederweert, sectie R, nrs. 395, 403, 404, 445, 449, 451, 452, 453, 469ged., 471, 487, 488, 733; sectie T, nrs. 17, 18, 19, 23ged., 30, 31, 43ged., 339, een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN35.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie
en Maatschappelijk Werk G.C. Wallis de Vries,
namens deze,
de Directeur-Generaal voor Natuurbehoud,
Recreatie en Medis,

Dr. J. Verhoeve.

TOELICHTING

Het natuurmonument "Sarsven en De Banen" (+ 113 ha) ligt in de gemeente Nederweert.

Het omvat twee vennen, deels met struweel en broekbos begroeide oeverlanden, broekbos en natte en drogere graslanden.

De vennen en het broekbos zijn ontstaan in een van de vele laagten die zich bevinden in de voedselarme zandafzettingen op het Middenterras van de Maas. Deze laagten zijn - naar men aanneemt - overblijfselen van oude beddingen van de Maas. Het natuurmonument is, zeker gezien zijn omvang, een belangrijke geomorfologische eenheid. Door het vóórkomen van niet of maar ten dele gewonnen moerasveen in de vennen en langs de oevers hiervan is het gebied ook in bodemkundig opzicht van belang. Deze variatie in bodemomstandigheden heeft in combinatie met de variatie in grondwaterstand en in het gehalte aan voedingsstoffen tot een grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden geleid. Deze verscheidenheid komt in de ter plaatse voorkomende plantengemeenschappen tot uitdrukking.

In de loop van de laatste decennia is het gehalte aan voedingsstoffen in het gebied sterk toegenomen. De nu aanwezige vegetatie wijst dan ook in hoofdzaak op matig voedselrijke tot voedselrijke omstandigheden. Deze ontwikkeling is ten koste van het voedselarme milieu gegaan. Toch blijkt uit de vegetatie dat dit milieu nog op een betrekkelijk groot aantal plaatsen aanwezig is.

Dit komt tevens tot uitdrukking in de daar voorkomende plantesoorten. Soorten als veenpluis, in combinatie met diverse veenmossoorten, doen zelfs aan hoogveenvorming denken.

De verlandingszones van de vennen worden gekenmerkt door een aantal voor het verlandingsproces karakteristieke plantengemeenschappen. Waar riet domineert, wordt de vegetatie tot de Mattenbies-Rietassociatie gerekend.

De struwelen rondom de vennen behoren tot het Elzenbroek, de Associatie van Sporkehout en Geoorde Wilg en tot het Gagelstruweel.

Plaatselijk komen relictten van het verbond van Zomp- en Gewone Zegge voor.

Van de plantesoorten die in het overgangsmilieu tussen water en land worden aangetroffen, kunnen worden genoemd: veenpluis, snavelzegge, waterbies, kleine egelskop, galigaan, wateraardbei, moerasviooltje, gagel, koningsvaren en stippelvaren.

De graslanden zijn voor het grootste deel thans in botanisch opzicht niet van bijzondere betekenis.

Op grond van de vegetatie van vooral de nattere delen blijkt evenwel dat er gunstige mogelijkheden zijn voor het ontwikkelen van waardevolle vegetaties.

Op de venoevers zijn onder meer moerashertshooi en kruipende waterweegbree aangetroffen.

Wat betreft de fauna is aangetoond dat het gebied vooral in ornithologisch opzicht van belang is. Door de betrekkelijk rustige ligging, de aanwezigheid van overgangen tussen droog en nat en de afwisselende structuur van de vegetatie is het een gunstig broed- en fourageergebied. Van de minder algemene soorten die in het gebied regelmatig zijn waargenomen, kunnen worden genoemd: water ral, dodaars, bruine kliekendief, blauwborst, snor, ijsvogel, wulp en grutto.

Het natuurmonument is ook uit hoofde van zijn natuurschoon van grote betekenis. In het natuurmonument wordt het landschapsbeeld vooral bepaald door de verscheidenheid van de vegetatie. Het natuurmonument is in relatie tot zijn omgeving vooral van belang omdat het in de streek een van de weinige gespaard gebleven natuurlijke elementen is. Dit is door de betrekkelijke eenvormigheid van het omringende landschap van des te grotere betekenis.

De begrenzing van het natuurmonument is zodanig gekozen dat het een eenheid vormt waarbinnen een doeltreffend beheer mogelijk is.

Teneinde enig denkbeeld te geven van handelingen of voortgezette handelingen die de in de beschikking genoemde wezenlijke kenmerken van het natuurmonument kunnen aantasten dan wel overigens schadelijk voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend kunnen zijn, wordt hieronder een aantal van dergelijke handelingen genoemd.

Ten aanzien van deze handelingen is het raadzaam eerst contact op te nemen met de natuurbeschermingsconsulent van het Staatsbosbeheer in Limburg, Lindanusstraat 5, Roermond, telefoon 04750-14251.

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van voor verblijf geschikte - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- planten van bomen of ander houtgewas;
- vellen of rooien van houtopstanden of ander houtgewas;
- beoefenen van de motorsport en de modelvliegtuigsport;
- houden van wedstrijden of racen met motorrijtuigen of bromfietsen;
- varen met boten;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of producten;
- aanleggen of verharderen van wegen, paden, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van enige oppervlakte verharding;
- ontgronden, bodem verlagen, vervenen, aanleggen van waterlossingen, ophogen, egaliseren, ontginnen en ploegen;
- verrichten van handelingen welke wijziging van het bestaande bodemgebruik beogen of tengevolge kunnen hebben;
- scheuren van grasland;
- aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, zowel op het land als in het water;
- handelingen welke wijziging van de waterhuishouding of waterstand beogen of tengevolge kunnen hebben;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen zoals kampeerterreinen, lig- of speelweiden, lig- of speelstranden, picknickplaatsen, dagcampings, aanlegplaatsen enz.;
- aanbrengen of aanleggen oeverbeschoeiingen of kaden;
- leggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, constructies, installaties of apparatuur;
- winnen van bosstrooisel of mos;